

Υπήρχε η Λέξη Αγάπη στους Αρχαίους Έλληνες;

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Ετέθη το ζήτημα ότι η λέξη αγάπη ήταν επινόηση των 72 Εβραίων Μεταφραστών της Παλαιάς Διαθήκης και ότι ήταν άγνωστη στους αρχαίους Έλληνες. Μέγα Ψέμα.

Ορισμός της Αγάπης κατά τον Αριστοτέλη, Ρητορική (Βιβλίο Β 3, 1381a), Απόδοση στα Νέα Ελληνικά:

— αφού όμως πρώτα δώσουμε τον ορισμό της φιλίας και της αγάπης. Ας δεχτούμε λοιπόν ότι αγαπώ κάποιον και θέλω να τον έχω φίλο μου θα πει θέλω γι' αυτόν καθετί που το θεωρώ καλό, όχι για να κερδίσω κάτι ο ίδιος, αλλά αποκλειστικά για χάρη εκείνου· [1381a] κάνω μάλιστα και ό,τι μπορώ για να αποκτήσει αυτά τα καλά εκείνος.

Αρχαίον Κείμενον

καὶ διὰ τί, τὴν φιλίαν καὶ τὸ φιλεῖν ὀρισάμενοι λέγωμεν. ἔστω δὴ τὸ φιλεῖν τὸ βούλεσθαι τινὶ ἃ οἶεται ἀγαθὰ, ἐκείνου ἕνεκα ἀλλὰ μὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ [1381a] κατὰ δύνανμιν πρακτικὸν εἶναι τούτων.

Αγάπη, Αρχαία Ελληνική Λέξη

Η λέξη «αγάπη» όχι μόνον ήταν γνωστή στους αρχαίους Έλληνες, αλλά και πολλοί συγγραφείς χρησιμοποιούσαν τον όρο αυτό, μαζί με τα παράγωγά του, σε πλήθος συγγραμμάτων τους. Ήταν γνωστότατη στους αρχαίους Έλληνες αιώνες πριν την ιδιοποιηθούν – κλέψουν στην Παλαιά Διαθήκη οι εβδομήκοντα δύο εβραίοι συγγραφείς της. Ο Ευσέβιος, με την βοήθεια μεγάλου επιτελείου θεολόγων και θεολογούντων γραφιάδων [εβδομήκοντα δυο] μελέτησε, έκοψε, έραψε και ένωσε τους θρύλους και τους μύθους όλων των θρησκευτικών δογμάτων του κόσμου που είχαν φέρει μαζί τους οι αξιωματούχοι των δογμάτων. Αντλώντας τις πληροφορίες από τα χειρόγραφα των επισκόπων και ανακατεύοντας ανατολικές και δυτικές παραδόσεις, πέτυχε να διαμορφώσει μια θρησκεία γύρω από έναν Μεσσία και «Υιό Θεού» (πιο σωστά τον Ιό του Θεού) που θα ήταν η θρησκεία ολόκληρης της αυτοκρατορίας. Ο Ευσέβιος, λόγω της καταγωγής του, έβαλε τον Ιησού, που ταίριαζε ηχητικά το όνομά του με τον Ήσους, και τον συνέδεσε και με την Παλαιά Διαθήκη, ως υιό του Γιαχβέ απόγονο του Δαβίδ.

Αγάπη: Στα αρχαία ελληνικά, εκ του «άγαμαι» και του ποιητικού τύπου του «αγαίζομαι» (θαυμάζω, παραξενεύομαι). Στη εβραιοχριστιανική γραμματεία έλαβε την έννοια, όχι μόνον της αντιθέσεως προς το μίσος, αλλά και της φιλότιτος, μόνο υπό την σκέπη του χριστιανικού Θεού, και μόνο στους ομοίους, δηλαδή μόνο στους χριστιανούς της ίδιας σχέτας, κατά τους βιβλικούς συγγραφείς.

Αλλά, η έννοια της αγάπης προϋπήρχε του χριστιανικού ιού, που την ιδιοποιήθηκε. Ως κοινωνική, χριστιανική «αρετή» η αγάπη είναι θεμελιώδης και η έλλειψή της δεν δικαιολογείται. Στην πράξη εκφράζεται ως υλική και πνευματική βοήθεια στις δυσκολίες και στις ανάγκες του χριστιανού πλησίον, ακόμη και εις βάρος του εαυτού.

Η ετυμολογική ρίζα της λέξεως «αγάπη» προέρχεται από το ρήμα αγαπώ, που χρησιμοποιούσαν κατά κόρον οι αρχαίοι Έλληνες, (με διαφορετική από την έννοια που έδωσαν οι Ιουδαίοι) όπως γίνεται συνήθως με πολλά ρήματα που έχουν και το αντίστοιχο ουσιαστικό τους ή και το αντίστροφο, αγάπη > αγαπώ, γέννηση > γεννώ, πόνος > πονώ, δίωξη > διώκω, και ούτω καθ' εξής.

Ετυμολογικά, λοιπόν, η λέξη «αγάπη» είναι ο λεγόμενος υποχωρητικός σχηματισμός από το ρήμα αγαπώ. Η λέξη «αγάπη» από τους αρχαίους χρόνους, χρησιμοποιείται με άλλους παρεμφερείς όρους (φιλώ, στέργω, αφοσιώνομαι, θαυμάζω, φυλάσσω, λαμβάνω, κλπ) χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η λέξη αγάπη ήταν άγνωστη στους αρχαίους αφού: Γνώριζαν το ρήμα αγαπώ, που μπορεί να μην την βρίσκει κανείς εύκολα

στα σύγχρονα ηλεκτρονικά προγράμματα, αλλά μην λησμονούμε ότι, για παράδειγμα, ο «Μουσαίος» περιλαμβάνει περίπου 2.500 αρχαία ελληνικά χειρόγραφα, ενώ στην πραγματικότητα αυτά ήσαν απείρως περισσότερα. Μόνον στη Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας υπήρχαν 690.000 κύλινδροι παπύρων ή άλλα αρχαία χειρόγραφα !! πράγμα που σημαίνει ότι η λέξη «αγάπη» θα υπήρχε σε πολλά εξ αυτών. Μόνον ο Δίδυμος ο Γραμματικός, ο επονομαζόμενος και «Βιβλιολάθας» επειδή δεν θυμόταν τους τίτλους των έργων του, είχε συγγράψει περίπου 4.000 βιβλία !

Γνώριζαν τα παράγωγα της λέξεως αγάπη, όπως αγαπατός, αγαπητός, που διαβάζουμε στον Θεόκριτο «*ωδίνεσσιν ἃ δέ οἱ ἐμνεμόνοσα παρίστατο, χασδ' ὄρα παντων νωδοννίαν χατέγεγε μελών ὃ δέ πατρι εἰοχως παις αγαπατός εγεν(ε)το*», ή στα σωζόμενα στον Πίνδαρο «*εν ἃ πρώτον ευνάσθην αγαπατός υπό σπαργάνοις, λέγεται δε θεωρούς ἀπιούσιν εις Αμμωνος αιτήσαι Πίνδαρος και το τό έν ανθρώπους ἄριστον και αποθανείν εν εκείνω τώ ενιαυτώ*» και αλλού.

Την λέξη «αγάπη» περιλαμβάνει ο μεγάλος Έλληνας φιλόλογος και γλωσσολόγος Ιωάννης Σταματάκος, μέσα στο περίφημο «Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας» όπως ακριβώς την βρίσκουμε στη σελίδα 15 με διάφορα παράγωγα που συνεχίζουν και στη σελίδα 16 (Βιβλιοπρομηθευτική, 1999) στην λέξη «αγάπη» έχει εντός παρενθέσεως και το ρήμα αγαπάω, που δεικνύει, ασφαλώς, από που προέρχεται η λέξη, δεδομένου ότι η ετυμολογική ρίζα του ρήματος «αγαπάω» προέρχεται από το αγα+πα = λαμβάνω, φυλάσσω κλπ.

Δεν είναι όμως μόνον ο Ι. Σταματάκος ακόμη και στην «Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας» των H.G. Liddell & R. Scott (εκδ. Πελεκάνος 2007) ακόμη και η λέξη αγαπήνωρ, είναι Ομηρική λέξη, αναφέρεται στην Ιλιάδα και σημαίνει ο αγαπών, αυτός που αγαπά την ανδρεία, ενώ λέξεις όπως αγαπητέος, αγαπητικός, αγαπητός κλπ. αναφέρονται και σε άλλους συγγραφείς Πλάτωνας, Πλούταρχος κλπ.

Την επόμενη Παρασκευή: Μέρος β', Αρχαία Ελληνικά κείμενα για την αγάπη

Λεζάντα

Ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος και επιστήμονας Αριστοτέλης που γεννήθηκε το έτος 384 π.Χ. στα Αρχαία Στάγειρα.